

JIŘÍ HAVELKA, RÓBERT MANKOVECKÝ A KOL.

ZEM

PAMÄTÄ

SLOVENSKÉ
KOMORNÉ
DIVADLO

TICHO !

Tomáš Grega

Scénu, stavbu,
osvetlenie, zvuk,
rekvizity, kostýmy
a parochne pod
vedením

Andreja Agricolu,
Petra Klauďinyho
a Mariána Frkáňa

realizovali:

Mária Brachňáková,
Zuzana Jankesová,
Jaroslava Horičková,

Soňa Mušáková,

Anna Paulovičová,

Juraj Bojnický,

Jaroslav Daubner,

Dušan Gabona,

Pavol Janský,

Vladimír Kubis,

Ján Kurhajec,

Peter Pecko,

Matej Neradil,

Zdeněk Polášek,

Peter Rapavý

a Matej Zachar.

Slovenské komorné divadlo Martin
uvádza v slovenskej premiére

JIŘÍ HAVELKA, RÓBERT MANKOVECKÝ A KOL.

ZEM PAMÄTÁ

libreto, scénická koncepcia Jiří Havelka

text Jiří Havelka, Róbert Mankovecký

dramaturgia Róbert Mankovecký

scéna Lucia Škandíková

asistentka scénografie Pavlína Chroňáková

kostýmy Tereza Kopecká

hudobné naštudovanie Róbert Mankovecký

pohybová spolupráca Ján Ševčík

réžia Jiří Havelka

Nositela autorských práv k dielu zastupuje DILIA, divadelná,
literárna audiovizuálna agentúra, z.s., Krátkého 1, Praha 9

Text inscenácie čerpá východiská z osobných výpovedí: Eleny Duchoňovej, Ľuda Kuruca, Pavla Ribariča a Štefana Juríka, a tiež z výpovedí Dušana Grúňa, Evy Mázikovej, Marcely Laiferovej, Karla Gotta, Karola Duchoňa st., Dany Duchoňovej, Ľuba Beláka, Juraja Velčovského, Pavla Zelenaya, Petra Hanzelyho, Iva Hellera, Borisa Filana, Júliusa Kinčeka a Braňa Hronca.

Významným zdrojom pre tvorcov bola kniha Romana Slušného
Karol Duchoň - Muž s veľkým srdcom.

z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia

u. fond
na podporu
umenia

Eva Gašparová, František Výrostko

OSOBY A OBSADENIE

Karol

Tomáš Grega (gitarra, heligónka)

Otec a iní

František Výrostko

Mama a iné

Eva Gašparová

Elena, Zdena a iné

Barbora Palčíková

Eva, Eva, Alena a iné

Alena Pajtinková

Učiteľ, Novinár a iní

Tomáš Mischura

Milan, Laco, Jaro a iní

Marek Geišberg (gitarra)

Paľo, Vlado, Emil a iní

Daniel Žulčák (basová gitarra)

Dušan, režisér, Juraj a iní

Róbert Mankovecký (klávesové nástroje)

Ivo, súdruh a iní

Marián Frkáň (bicie nástroje)

hlas Karla Gotta - Štefan Skrúcaný a.h.

hlas televízneho režiséra - Jiří Havelka a.h.

predstavenie vedie Janka Nosálová

text sleduje Darina Mázorová

Premiéra: 29. a 30. marca 2019 v Štúdiu SKD Martin.

Tretia premiéra divadelnej sezóny 2018/2019.

572. premiéra Slovenského komorného divadla Martin.

Tomáš Grega, Alena Pajtková

KAROL DUCHOŇ – TO JE LESKI BIEDA SLOVENSKA.

(Autentické prepisy bez korektúr slovosledov a výrazov)

Karol Duchoň st. (otec): Ja som nepočítal, že bude z neho spevák. Jeho mamička bola speváčka, veľká, pochádza z Juhoslávie a ona ho strašne v týchto veciach podporovala.

Pavel Ribarič (priateľ z mladosti): Bol výborný športovec, hrávali sme spolu futbal, ale aj hokej sme chodili do Nitry hrávať. Do nejakých 14-tich rokov. To sme boli ešte žiaci v Jelenci. Jeho otec robil v Zväzarme, bol okresný šéf. Potom si prenajali Remitáž, také jazero vedľa Jelenca a jeho mama tam robila šéfkú.

Štefan Jurík (priateľ z mladosti): Išiel som do Nitry autom a na križovatke pred Agrokomplexom bola červená. Karol stál prvý a ja hneď za ním. Vtedy bol už na výslni. Uvidel, že som to ja, vyšiel z auta, podal mi ruku, debatoval so mnou. Skočila zelená, nikto nič nehovoril, neprotestoval. Bol to Karol Duchoň a stretol kamaráta.

p. Šuráková (svokra): Prvýkrát som Karola videla na fotografii, ktorú mi Elena ukázala. Zdal sa mi na nej akýsi tmavý, vyzeral skoro ako Cigán, aj som sa zľakla, s kým to moja dcéra vlastne chodí...

Pavel Ribarič (priateľ z mladosti): On bol taký južanský typ, také výrazné pery, takže u žien mal vždy úspech zaručený.

Danka Duchoňová (dcéra): Otec bol bohém, ale mamu miloval.

Dušan Grúň (spevák): Bol to taký fanatik hudby a najmä spevu – ostatné veci pre Karola neboli dôležité.

Marcela Laiferová (speváčka): On bol šťastný iba na javisku. Keď spieval.

Elena Duchoňová (manželka): Bol veľmi žiarlivý. Spomínam si, ako som raz hrala na dvore so susedom bedminton. Karol prišiel domov a zbadal nás. Ráno som našla rakety polámané.

Pavol Borbély (krstný otec): Boli sme na nejakej svadbe a ja som ho núkal: Karolko dajme si za jeden. A Karči že: Ďakujem, nebudem, krstný otec, beriem lieky, nemôžem. A potom som išel von a keď som sa o chvíľu vrátil, Karol mal na ústach fľašu vodky a exol ju. Celú.

Dušan Grúň (spevák): Všetci sme pili, v sedemdesiatych rokoch sa pilo všade, v krčmách, na štadiónoch, doma, v práci. Návšteva u riaditeľa podniku bez koňaku by bolo faux pas.

Danka Duchoňová (dcéra): Mal rád spoločnosť, dobrú náladu. Bol to bohém, ale nie alkoholik.

Ľubo Belák (hudobník): Raz si odo mňa požičal peniaze, aby ma pozval do baru.

Felo Križánek (hudobník): Keď hral Duchoň vonku, na západe v baroch, hneď sa skamarátil s kšeftármi. Požičal si peniaze od pasákov na Mercedes. Keď tam prišli druhýkrát, mal peniaze vrátiť aj s províziou. Duchoň nemal a sľuboval, že musí najskôr zarobiť, vraj majú počkať do konca mesiaca. Nepočkali. Hneď prvý večer ho stiahli z pódia a pred návštevníkmi baru ho zbili.

Ľubo Belák (hudobník): Mal fantastickú schopnosť niečo pozitívne zo seba vyžarovať a ľudia ho mali radi, len čo ho zbadali.

Barbora Palčíková

Ludô Kuruc (spevák): Ľudia majú pocit, že Duchoň je o generáciu starší ako Žbirka alebo Lehotský. Sú tá istá generácia. On bol v tridsaťpäťke už starý chlap. Rýchlo sa odpálil.

Felo Križánek (hudobník): Bol som na záhrade, zrazu sa ozval hrozný rachot, výbuchy ako strelba a dym. Vyšiel som pred dom. Stál tam Duchoň, ktorý si zvonka priniesol svoj ďalší Mercedes. Ahoj bráčko ("bráčko" - výraz, ktorý často používal), idem z Jelenca a do tej kurvy som nalial už viac oleja ako benzínu.

Dušan Grúň (spevák): Málokedy šoféroval triezvy, ale nikdy mu nezobrali vodičák. Keď bol veľmi opitý, tak mu policajti urobili doprovod.

Juraj Velčovský (hudobník): Uprostred piesne si zmyslel, že zaspieva ešte raz refrén a my sme museli podľa toho hrať ďalej. Pri ňom nebolo nikdy isté, kedy sa pesnička začína a kde sa končí.

Dušan Grúň (spevák): Čo sa týka citu, tak do každej pesničky ho dával v čo najväčšej miere. V každom slove bolo cítiť, že je tam srdce.

Elena Duchoňová (manželka): Bola som veľmi pyšná, že pre mňa naspieval pesničku Elena. Veď ktorá manželka sa tým môže pochváliť.

Marcela Laiferová (speváčka): Patril k mužom, ktorí vedeli oddeliť sexuálny zážitok od lásky, teda citového vzťahu.

Pavol Zelenay (hudobný skladateľ): Ťažko sa učil texty a niekedy sa stalo, že sme vystavali pieseň a šli do rozhlasového štúdia, ale on ju nebol schopný zaspievať.

Danka Duchoňová (dcéra): Raz som spievala v aute a bolo to také falošné, že otec musel odparkovať, pretože od smiechu nevedel šoférovať.

Peter Hanzely (hudobný skladateľ): Okrem textu piesne mal na papieri nakreslené akési vlastné značky, všelijaké krúžky, čiarky a bodky, aby vedel, čo, kde a ako má zaspievať.

Elena Duchoňová (manželka): Určite mohol ako spevák siahnúť na vyššie méty. Možno keby existoval niekto, kto by ho podchytil a viedol, nejaký šikovný manažér...

Danka Duchoňová (dcéra): Pesničky sa učil tak, že si ich púšťal z magnetofónu.

Ľudo Kuruc (spevák): Bol v podstate nešťastný človek, na Slovensku bol na vrchole, ale nepodarilo sa mu to, čo Gottovi – byť spevákom európskeho formátu.

Marcela Laiferová (speváčka): Možno by sa aj viacerí slovenskí speváci dokázali presadiť v zahraničí, ale ostatní o tom nehovorili, kým on to stále zdôrazňoval. Bol tak trochu do seba aj zaľúbený.

Danka Duchoňová (dcéra): Keď bolo treba pribiť klince, potreboval štyroch asistentov, buchol sa kladivom po prste a nakoniec prácu vždy dokončila mama.

Ľubo Belák (hudobník): Ak niektorí o Duchoňovi vravia, že bol slovenským Gottom, ja si skôr myslím, že Gott sa dlhé roky snažil stať akýmsi českým Duchoňom.

Elena Duchoňová (manželka): Vtedy sme sa presťahovali do bytu dovtedy patriaceho manželom

Velčovským, ktorí za byt od nás požadovali isté finančné vyrovnanie. Tolko peňazí sme nemali, a tak môjmu mužovi potrebnú sumu požičal práve Karel Gott, pričom tie peniaze od nás nikdy nepýtal späť.

Eva Máziková (speváčka): Ak má slovenský spevák uspieť v zahraničí, potrebuje v správnej chvíli stretnúť tých správnych ľudí, čo sa Duchoňovi nepošťastilo. Preňho bol svet gombičkou a všetko si predstavoval až príliš jednoducho.

Danka Duchoňová (dcéra): Spomínam si, aká som bola šťastná, keď domov priviedol Helenu Vondráčkovú. Vedel, že je to moja obľúbená speváčka.

Dušan Grúň (spevák): Karolovi chýbal i dostatok pevnej vôle a chybou bolo, že bol až naivne dôverčivý. Mnohí mu nasľubovali hory-doly, ale takmer nič nesplnili, chceli se na ňom iba priziviť.

Marcela Laiferová (speváčka): Mal smolu, že niektorým ľuďom sa jeho hlas zdal až priveľmi podobný Tomovi Jonesovi. Keby mal nejaký iný, hádam i menej syty hlas, mohol by sa skôr presadiť aj v zahraničí.

Ľubo Belák (hudobník): Bol prípad zrelý pre psychiára. Mal veľmi vážne depresie. Keď bol sám a nebol pod vplyvom alkoholu, stačil mu akýkoľvek negatívny podnet.

Elena Duchoňová (manželka): Stúpalo to s jeho popularitou. Zo začiatku som až tak nevnímala, že by nejak veľmi pil. On vždy tvrdil, že nikdy nebude ako jeho otec, že sa nedá na alkohol.

Július Kinček (hudobný skladateľ): Videl som niekoľkokrát, ako počas televíznej výroby zvládol 10 až 15 pol-decákov vodky, ale nijako to neovplyvňovalo jeho výkon.

Pavol Zelenay (hudobný skladateľ): Keďže bol veľmi známy, obľúbený a populárny, každý ho rád zavolať na pohárik. Nikdy neodmietol, aby sa o ňom nehovorilo, že je povýšenecký.

Marcela Laiferová (speváčka): Byť nesmierne talentovaný a obdivovaný masami ľudí, ako bol on, si vyžaduje veľkú dávku sebareflexie, ktorú nemal, a to bola podľa mňa príčina jeho psychickej lability.

Ivo Heller (spevák): Niektorí speváci, keď si vypijú, tak breptajú a padajú, ale také niečo u Karola nebolo.

Ľubo Belák (hudobník): Ešte aj v kritickom štádiu, keď už mal za sebou zopár pobytov v nemocnici, mi skoro ráno zaklopal na dvere s fľaškou v ruke, že už je zdravý a chcel to so mnou osláviť.

Marcela Laiferová (speváčka): Na to aby niekto bol hviezda minulosti a legenda, tak sa musí uchlastať k smrti.

Dušan Grúň (spevák): On mal všetkých ľudí rád, počínajúc šatníkarkou, kuchárom, riaditeľom. Keď sme prišli do nejakého podniku, bol so všetkými absolútny kamarát, podal si ruky. Žiadny horenos.

Štefan Dlugolinský (televízny režisér): Za nahrávku jednej pesničky v rozhlase dostával okolo 200 Kčs, čo bola smiešna suma. Keď zaspieval svoju pieseň na playback v televízii, vyplatili mu honorár 360 korún...

Elena Duchoňová (manželka): Myslím, že ho to naučila jeho mama. Pravidelne sa stávalo, že aj ona si požičala peniaze a to len preto, aby ich Karol mohol vrátiť niekomu, komu bol dlžný.

Danka Duchoňová (dcéra): Po rozvode s mamou sa znovu oženil. Pani Alena si s ním veľa šťastia neužila.

Elena Duchoňová (manželka): Bývalá svokra bola na mňa urazená, že som si dovolila rozviesť sa s jej milovaným synáčikom. Jeho druhú ženu Alenu si veľmi rýchlo obľúbila.

Štefan Dlugolinský (televízny režisér): Karol ako slovenská a možno československá speváčka jednotka sa musel s rodinou tlačiť v malom bytíku. Bolo nemysliteľné, aby si doň vodil pracovné návštevy a preto sa s nimi schádzal po reštauráciách, kde si s každým vypil...

Alena Duchoňová (druhá manželka): Reči o jeho prehnanom pití neboli úplne pravdivé, pretože za rok nášho spoločného života som ho nikdy nevidela priveľmi opitého. Problémom bolo, že v detstve prekonal žltáčku a mal chorú pečeň...

Dušan Grúň (spevák): Od prvej chvíle, ako som ho spoznal, mi bolo jasné, že spievanie je najdôležitejšou vecou v jeho živote. Politika, ani iné veci ho veľmi nezaujímali.

Július Kinček (hudobný skladateľ): Všetci, ak chceli existovať, museli sa prispôbiť vtedajšiemu režimu a odvádzať mu povinnú daň, ktorá spočívala v tom, že sa zúčastňovali na festivaloch politickej piesne, Bratislavskej lýre a chodievali na zájazdy do Sovietskeho zväzu.

Dušan Grúň (spevák): Aby neboli problémy, tak texty boli také uhladené. Keď sme na koncerte aj niečo povedali, tak sme to mali napísané, nesmeli sme ani slovko uhnúť.

Eva Máziková (speváčka): Keď si chcela byť dobrá speváčka, tak si musela najskôr spraviť politické skúšky.

Július Kinček (hudobný skladateľ): Niekedy stačilo jedno slovo, alebo dve tri noty a boli ste buď in alebo out.

Stano Dančiak (herec): Určite nebol nejakým primitívnym karieristom, alebo prisluhovačom. Mal kontakty, ale využíval ich na to, aby riešil rôzne problémy, s ktorými sa naňho obracali známi.

Elena Duchoňová (manželka): Išiel do nemocnice, tam ho dali dokopy, ale keď sa vrátil, mal takých kamarátov – ale Karči, však daj si jeden – a tie obdobia, čo sa vyliečil a znovu začal piť, sa skracovali.

Marcela Laiferová (speváčka): Karol mal vo zvyku, že si počas nejakej lyrickej piesne o láske kľakol na koleno a tak spieval. Ľudí toto gesto dojímalo, najmä ženám sa to ohromne páčilo. Lenže vtedy zaspieval jednu pieseň, druhú i tretiu a stále bol na tých kolenách, pretože už nedokázal vstať.

Štefan Dlugolinský (televízny režisér): V Hamburgu mu istý nemecký lekár predpisal tabletky na chudnutie. Jedine mu zabudol zdôrazniť, že ich neslobodno kombinovať s alkoholom čo, žiaľ, Duchoň spravil...

Eva Máziková (speváčka): Po koncerte som sa stretla s Karolom, ktorý ma zatiahol do bufetu a nahováral, nech si s ním dám frtana. Za pár krátkych chvíľ som pochopila, aké extrémne dávky dokáže zvládnuť. Keby som ja toľko vypila, ani chodiť by som nemohla.

Milan Zlatňanský (bratranec): Dva dni pred smrťou, keď sa Karolov stav nečakane zlepšil, som s ním na vozíčku prešiel nemocničné chodby a rozprávali sme sa o všeličom. Zastrájal sa, že keď sa z toho dostane, pôjdeme spolu do Jelenca a pobeháme okolité hory, ktoré sme mali prelezené krížom-krážom. Pri rozlúčke

Marek Geišberg

som sa mu zadíval do očí a uvidel na žltu sfarbené bielka a v tej chvíli som pochopil, že je to s ním veľmi zlé.

Elena Duchoňová (manželka): V tom čase sme spolu nevychádzali najlepšie, pretože som od neho akurát dostala list, v ktorom mi vyratúval, čo všetko som mu dlžná. Nazdávam sa, že ten list nenapísal, iba podpísal, ale nedokázala som sa cez to preniesť.

Pavol Hanzely (hudobný skladateľ): Naposledy som ho videl dva dni pred smrťou. Karol už ledva rozprával, bolo problém mu rozumieť, ale stále opakoval: Matko, my tú platňu nahráme. Priznám sa, že potom som sa tri mesiace alkoholu ani nedotkol.

Alena Duchoňová (druhá manželka): V nemocnici priberal, ale hlavne z toho, že bol zavodnený. Bol naňho dosť hrozný pohľad – v nose mal hadičky, bol celý žltý a mal neprírodzene nafúknuté brucho.

Dušan Grúň (spevák): Manželka mi hovorila: Prídeš tam, dostaneš biely plášť. Ale hlavná sestra mi po mojom príchode do nemocnice biely plášť nedávala. Ja hovorím: A kde je plášť? A sestrička: Nedáte si koňačík? Ja hovorím: Nie, nemôžem, som autom. A sestrička mi hovorí: Ja vám musím povedať pravdu. Karol pred hodinou zomrel.

Alena Duchoňová (druhá manželka): Nikto, okrem príbuzných, nemal snahu ho prísť do nemocnice navštíviť...

Boris Filan (textár): Prišiel som do nemocnice a doniesol mu veľmi zábavnú knižku Traja muži v člne a povedal mi Peťo Sedlák strašnú vec: Noviny mu nechaj, ale knihu už potrebovať nebude.

Alena Duchoňová (druhá manželka): Jedného dňa potreboval krv. Zorganizovala som výzvu aby mu

Ľudia prišli darovať krv, ale nikto z jeho kamarátov sa na tom neangažoval. Napokon sa ma istý funkcionár z hokejového Slovana opýtal, či niečo nepotrebujem a v nasledujúcich dňoch prišli darovať krv hokejisti...

Elena Duchoňová (manželka): Keď Karola previezli na Kramáre, vybrali sme sa za ním na jeho meniny, ale práve mal na návšteve manželku Alenu a mamu. Čakali sme s Dankou na chodbe približne dve hodiny, ale napokon som si povedala, že ho radšej prídeme pozrieť na druhý deň.

Danka Duchoňová (dcéra): Nepustili nás k nemu, pretože tam bola babička a jeho druhá manželka. Na druhý deň otec zomrel... Mala som trinásť.

Eva Máziková (speváčka): Podľa mňa by žiaden človek nemal urobiť to, čo on – upíť sa na smrť.

Boris Filan (textár): Cieľ niektorých behov je už uprostred toho behu. A niektorí si to nevšimnú a bežia ďalej a sú mŕtvi, aj keď sa im hýbu nohy.

Elena Duchoňová (manželka): Pýtala som sa nemocničného personálu na okolnosti jeho smrti. A opisovali mi, ako v posledných okamihoch kričal, že chce žiť, nie zomrieť.

Daniel Žulčák

KAROL DUCHOŇ

Jeden z najväčších talentov slovenskej populárnej hudby sedemdesiatych rokov minulého storočia. Prirovnávali ho ku Karlovi Gottovi, označovali ho za slovenského Toma Jonesa.

Narodil sa 21. apríla 1950 v Galante, kde jeho otec Karol pracoval v strojárskom

odbornom učilišti. Svoj talent zdedil pravdepodobne po matke Oľge, ktorá pochádzala z dolnozemskeho Báčskeho Petrovca v bývalej Juhoslávii a bola vraj výbornou speváčkou. Po pár rokoch sa rodina presťahovala do Jelenca neďaleko Nitry, kde Karol prežil celé svoje detstvo a mladosť. Bol výborným športovcom, hrával futbal a hokej, prišla však puberta a šport vytlačila hudba. Svoju prvú hudobnú skupinu založil spolu so svojim bratrancom Ladislavom Zlatňanským v Jelenci. Na želanie otca nastúpil na strojárске odborné učilište do Partizánskeho, kde však vydržal iba chvíľu a prešiel do školy v Zlatých Moravciach, kde začal účinkovať s mládežníckou hudobnou skupinou The Ice Boys v podnikovej učňovke Calexu Zlaté Moravce. Ako osemnásťročný sa prihrásil do speváckej súťaže o Zlatú vložku Calexu, ktorú s piesňou Petra Nováka vyhral. Tam sa začala jeho kariéra. Odišiel zo školy a začal spievať so skupinou Dušana Dolinského v neďalekej Nitre. Po pár mesiacoch odišiel s orchestrom Jaroslava Mikulu do Nemecka. Po neslávnom návrate zo zahraničia, keď údajne v Nitre predával dederónové košele a langoše, sa stali dva malé zázraky. Najskôr ten, že za pomoci priateľov sa stal spevákom v Orchestri Vlada Hronca, kde spievala Eva Máziková, druhý

zázrak prišiel vzápätí, keď nahradil chorého speváka Dušana Ružičku pri nahrávaní piesne Nálady (Uber pary), ktorá sa v okamihu stala obrovským hitom. Jeho profesionálna spevácka kariéra sa rozbehla naplno. Zvíťazil na festivale Oravské synkopy, pravidelne sa zúčastňoval na Bratislavskej lýre. Vystriedal mnoho orchestrov a skupín, hral u Braňa Hronca, Juraja Velčovského, Emila Frátrika, Ľuba Beláka, Vlada Valoviča, či Pavla Zajačka. Založil vlastnú hudobnú skupinu Prognóza. V roku 1973 získal striebornú Bratislavskú lýru za pieseň Chvála humoru, ktorú naspieval s Evou Kostolányiovou. Duetá tiež naspieval so Zdenou Studénkovou, Marcelou Laiferovou, či svojim najlepším priateľom Dušanom Grúňom. Vrchol prišiel v roku nasledujúcom, keď na Lýre zvíťazil s piesňou Zem pamätá. Po úspechoch sa Karol Duchoň stal dobrým vývozným artiklom socialistickej kultúry, absolvoval turné po Nemecku, Sovietskom zväze, Poľsku, Maďarsku, Bulharsku, či Juhoslávii. Azda najdôležitejšími zahraničným angažmánom bolo vystúpenie v japonskom Tokiu a francúzskom Cannes. Pre západonemeckú firmu RCA naspieval zopár singlov, ale na rozdiel od Karla Gotta sa v zahraničí výraznejšie nepresadil.

V súkromnom živote sa oženil s Elenou Šurákovou, narodila sa im dcéra Danko. Manželský život však trpel predovšetkým jeho pracovnou vyťaženosťou a zčasti tiež vplyvom Karolovej matky, ktorá sa o jediného syna starala i v jeho dospelosti. Nemalú mieru v komplikácii vzťahu zohral i alkohol, ktorý spôsobil nastupujúce zdravotné problémy. Manželstvo s Elenou napokon po viac ako desiatich rokoch stroskotalo, v januári 1985 ho súd rozviedol a Karol sa iba desať dní po rozvode opäť oženil. Jeho druhou manželkou sa stala Alena Čermáková, s ktorou však strávil iba pár

mesiacov. V septembri 1985 ho hospitalizovali a 5. novembra 1985 vo veku 35 rokov zomrel.

Je paradoxné, že mnohí poslucháči populárnej hudby mladšej, ale i strednej generácie, považujú Duchoňa za generačne staršieho speváka ako slávne ikony slovenskej popmusic zo skupín Elán, Modus či Collegium musicum. Janko Lehotský, Pavol Hammel, Marián Varga či Fedor Frešo boli od Duchoňa starší, Marika Gombitová, Miroslav Žbirka, Jožo Ráž a Vašo Patejdl len o pár rokov mladší. Duchoň naozaj pôsobil starší, život žil naplno a veľmi rýchlo sa opotreboval. Najväčším jeho problémom však nebol alkohol, ten bol iba dôsledkom skutočnosti, že sa mladý a talentovaný človek, z veľmi jednoduchého vidieckeho prostredia, nedokázal vyrovnat' so slávou a úspechom. Súčasnosť Karolovi Duchoňovi praje. Jeho piesne sa vrátili do rádii, vzniklo mnoho cover verzií, vrátil sa na diskotéky, počúvajú ho teenageri. V našej interpretácii prichádza ako zaujímavá dramatická postava na divadelné javisko.

Róbert Mankovecký

Róbert Mankovecký

JIŘÍ HAVELKA

Divadelný režisér, herec, moderátor a vysokoškolský pedagóg. Narodil sa 17. júna 1980 v Jihlave. Svoju divadelnú prácu od začiatku zameriava na kolektívnu improvizáciu ako metódu tvorby autorských inscenácií. Študoval na jihlavskom gymnáziu, kde spoluzakladal divadelný spolok Hobit. V roku 2002 absolvoval divadelnú réžiu na pražskej

DAMU. Už počas štúdia začal hrať a režírovať na malej scéne Studia Ypsilon v Spálenej ulici, s ktorým úzko spolupracoval aj po skončení školy. S umelecky a generačne spriaznenou časťou súboru vytvoril tematicky nadväzujúce autorské inscenácie, z ktorých najväčšiu pozornosť získali *Drama v kostce* alebo *Škoda 1203*. S "veľkým" súborom Ypsilonky vznikla úspešná inscenácia *Nadsamec Jarry*. Režiroval tiež viackrát v Dejvickom divadle, v DISK-u, v HaDivadle, v divadle Na zábradlí, v pražskom Národnom divadle, v Divadle na Vinohradoch, v Arche, v divadle VerTeDance, v Losers Cirque Company či v divadle Drak. Mimo Českej republiky pracoval v bratislavskom SND, v poľskej Wroclawe, vo fínskom Kuopiu či v slovinskej Ľublňane. Jeho autorské hry ležia na pomedzí činoherného a alternatívneho divadla, venuje sa tiež tanečnému a bábkovému divadlu. Je členom kabaretného divadla VOSTO5, ktoré je známe otvorenými tvarmi autorských inscenácií a improvizáciou, ale tiež produkčne náročnými inscenáciami z histórie Československa (*Dechovka*, *Pérák*). V auguste 2011 sa stal vedúcim Katedry alternatívneho a bábkového divadla DAMU. Filmoví diváci ho mohli vidieť v Bajgarovom filme *Teorie tigra*. V roku 2007 získal cenu Alfréda Radoka ako talent roka.

Marián Frkáň

NORMALIZÁCIA

Normalizácia je obdobie od invázie vojsk piatich krajín Varšavskej zmluvy do Československa v auguste 1968, po Nežnú revolúciu v roku 1989. Išlo o systémovú obnovu neostalinizmu, postupné otupovanie politického odporu a vybudovanie atmosféry strachu zo všade prítomnej štátnej bezpečnosti. Režim pracoval pomocou hrozieb, tlakov, ponúkaním rôznych výhod, sústavného spochybňovania a očierňovania inak zmýšľajúcich ľudí, manipuláciou s faktami a hodnotami, individuálnou a sociálnou korupciou. Bola zavedená tvrdá cenzúra. Z komunistickej strany bolo vylúčených 327 000 ľudí. O prácu prišlo asi 350 000 ľudí, z vedúcich miest museli odísť ľudia s liberálnymi názormi, mnohým mladým ľuďom nebolo z kádrových dôvodov umožnené štúdium. Tisíce ľudí opustili dobrovoľne, alebo z donútenia, republiku. Úroveň občianskych slobôd sa vrátila zhruba na úroveň druhej polovice 50-tych rokov. Súčasne to bolo obdobie neutešeného ekonomického vývoja, devastácie životného prostredia, úpadku pracovnej morálky, resp. morálky vôbec. Korupcia dosiahla do tej doby nepredstaviteľnú úroveň (porovnateľnú azda iba s dneškom). Obdobie normalizácie sa dotklo tiež všetkých oblastí kultúrneho života. Hovorilo sa o „*kultúre pochovanej zaživa*“. Mnoho osobností reprezentujúcich v 60. rokoch umeleckú špičku nemohlo pokračovať vo svojej praxi a živilo sa v robotníckych profesiách, iní emigrovali. Do popredia sa dostali umelci lojálni s totalitným zriadením, na ktorých režim postupne vybuďoval socialistickú verziu zábavného priemyslu. Predovšetkým televízia sa ukázala byť výnimočne vhodným médiom pre potlačenie prirodzených duchovných potrieb človeka.

KALENDÁRIUM

- Albert Einstein varoval pred výrobou vodíkovej bomby.
  - V Sovietskom zväze znova zaviedli trest smrti za vlastizradu, špionáž a sabotáž.
  - V Prahe sa začal proces s Miladou Horákovou.
  - Bola vydaná zbierka Ja, robot od Isaaca Asimova.
- V Bratislave bol odhalený pomník na Slavíne.
  - Bola prijatá nová Ústava Československej socialistickej republiky.
  - Pripojením poslednej obce – Zlatá Baňa bola dokončená elektrifikácia Československa.
  - Karel Gott odišiel z ČKD a profesionálne sa začal venovať spevu.
  - Československá televízia sa presťahovala na Kavčí hory.
  - V prezidentských voľbách v USA zvíťazil J. F. Kennedy.
    - Bolo vynájdená minisukňa.
  - Finále na MS vo futbale medzi Brazíliou a Československom.
  - Na zasadnutí ÚV KSC bola prednesená správa O porušovaní stranických zásad a socialistickej zákonnosti.
    - Bol spáchaný atentát na J. F. Kennedyho.
    - Do vesmíru vyletela prvá žena Valentína Terešková.
      - Douglas Engelbart vynášiel počítačovú myš.
    - Do Československa pricestoval Chruščov.
    - Bol odvolaný Chruščov a Prvým tajomníkom ÚV KSSZ sa stal Brežnev.
    - V Londýne mal premiéru film o Beatles Ťažký deň.
      - Americká armáda vstúpila do Vietnamu.
    - V obchodoch sa začal predávať alobal.
    - Československá televízia začala vysielanie Večerníčkov.
      - Na Československý trh bol uvedený prvý ženský

antikoncepčný prípravok – Antigest.

- Kráľom pražského majálesu sa stal americký básnik Allen Ginsberg.

- Karel Gott zvíťazil na prvom ročníku Bratislavskej lýry.
  - Oscara získali tvorcovia filmu Obchod na Korze Ján Kadár a Elmar Klos.
- Neďaleko Bratislavy sa stalo najväčšie letecké nešťastie v Československu.
  - Seriál Star Trek mal v USA televíznu premiéru.
  - Na oslavách Matice slovenskej v Martine obvinil prezident Antonín Novotný Maticu z buržoázneho nacionalizmu.
- Stalinova dcéra Svetlana Allilujevová emigrovala do USA.
  - Uskutočnil sa prvý let lietadla Boeing 737.
  - V referende boli pôvodným obyvateľom Austrálie priznané občianske práva.
  - V San Franciscu bolo vyhlásené hnutie Hippies.
  - Pri návratu štartu kozmickej lode Apollo tragicky zahynuli traja americkí astronauti.
- Dubček sa stal prvým tajomníkom. Začala sa Pražská jar.
  - Jiří Raška získal prvú zlatú medailu na ZOH pre Československo.
  - V časopise Literární listy vyšiel manifest Dva tisíce slov.
    - Bola zrušená cenzúra.
- Vojenský zásah armád piatich štátov Varšavskej zmluvy v Československu.
  - Beatles vydali Biely album.
  - Atentát na Martina Luthera Kinga.
    - Upálil sa Jan Palach.
  - Vyšlo prvé číslo časopisu Čtyřlístek.
- Gustáv Husák nahradil Alexandra Dubčeka na čele KSČ.
  - Niel Armstrong vystúpil na povrch mesiaca.
    - Rozpadol sa Beatles.
  - Začal vysielat druhý televízny program.

- Poučenie z krízového vývoja v strane a spoločnosti po 13. zjazde.
  - Zomrel Jimi Hendrix.
  - Vo Vysokých Tatrách sa konali Majstrovstvá sveta v lyžovaní.
- Prezident Ludvík Svoboda vymenoval novú vládu na čele s Lubomírom Štrougalom.
- Vo Švajčiarsku bolo uzákonené volebné právo žien.
  - John Lennon zložil skladbu Imagine.
  - ČSSR vyhralo hokejový šampionát v Prahe a ukončilo 12-ročný hegemoniu Sovietskeho zväzu.
    - Únos lietadla do Nemecka.
    - Súdny proces so 47 predstaviteľmi opozície, súhrnne odsúdení na 118 rokov.
    - Bol otvorený Most SNP v Bratislave.
- IRA nechala v Belfaste vybuchnúť 22 bômb, zabila 9 ľudí.
- Vo Francúzsku bol poslednýkrát vykonaný trest smrti.
  - Rímsky klub vydal správu Limity rastu.
  - Olga Hepnarová zavraždila v Holešovičiach 8 ľudí.
- Na Ministerstve spravodlivosti SR spáchal invalidný dôchodca Ondrej Chámovský bombový útok.
- Československá televízia začala vysielat vo farbe.
  - USA stiahli vojská z Vietnamu.
- V New Yorku bolo otvorené Svetové obchodné centrum.
- Premiéru mala filmová rozprávka Tři oříšky pro Popelku.
  - Bola otvorená prevádzka pražského metra.
  - Lavína v Mengusovskej doline zabila 12 ľudí.
  - Švédská skupina ABBA zvíťazila v Eurovízii s piesňou Waterloo.
  - Erno Rubik vymyslel kocku.
  - Bola popravená posledná žena na území Československa Olga Hepnarová.

- Finále ME vo futbale, Československo porazilo NSR a stalo sa majstrom Európy vďaka povestnej Panenkovej penalte.
- Hokejisti Československa sa stali majstrami sveta v Katoviciach.
- Pri najväčšom leteckom nešťastí v Československu zahynulo na Zlatých pieskoch 70 ľudí.
  - Bola založená spoločnosť Apple.
  - Vznikla írsky rocková skupina U2.
- Československo zvíťazilo v hokeji nad USA 15:1.
  - Vznikla spoločnosť Microsoft.
- Vyhlasenie Charty 77.
- Vyhlasenie Anticharty 77.
- Po havárii vrtuľníka zahynula Viera Husáková.
  - Zomrel Elvis Presley.
- Karola Wojtylu zvolilo konkláve za pápeža Jána Pavla II.
  - Do vesmíru vyletel prvý československý kozmonaut Vladimír Remek.
    - Televízia odvysielala prvý diel Nemocnice na okraji mesta.
  - V Liberci postavili obchodný dom Ještěd.
- Posledný veľký politický proces v Československu. Uhl, Havel, Bednářová a Dítěňbaier boli odsúdení na 2 – 5 rokov.
- Po prvýkrát odštartoval závod Paríž – Dakar.
  - Firma Sony začala predávať walkman.
- Československo získalo na ME vo futbale bronzové medaily.
- Gustáv Husák sa stal prezidentom ČSSR.
  - Premiéru mal televízny seriál Arabella.
  - V Moskve sa konali Olympijské hry.
- Meryl Streep získala svojho prvého Oscara.
  - Vznikla skupina Depeche Mode.
- Konala sa 5. československá spartakiáda.
- Mehmet Ali Ağca spáchal atentát na pápeža.
  - V kinách mal premiéru film Postřižiny.
    - Prvý štart raketoplánu Columbia.
    - Tina Turner vystúpila v Lucerne.
      - Začala vysielajú stanica MTV.
    - IBM uviedla na trh Osobný počítač.
  - Michael Jackson vydal album Thriller.
  - Andrej Babiš podpísal v Bratislave záväzok k spolupráci s ŠTB.
    - Václav Havel bol prepustený z väzenia.
    - Bolo znovuotvorené Národní divadlo v Prahe.
    - Jarmila Kratochvílová zabehla v Mníchove svetový rekord na 800 metrov. Dodnes nebol prekonaný.
    - Na našom území boli rozmiestnené sovietske rakety stredného doletu.
  - V Prahe bola úspešne vykonaná transplantácia srdca.
    - Do predaja bol uvedený počítač Macintosh.
    - Nobelovu cenu za literatúru získal Jaroslav Seifert.
      - Bojkot olympiády v Los Angeles zo strany socialistických štátov.
  - Generálnym tajomníkom KSSZ sa stal Michail Gorbačov.
    - Podpísanie Schengenskej dohody.
  - Prezidentom bol po tretíkrát zvolený Gustáv Husák.
    - Na Strahove sa konala posledná spartakiáda.
      - Microsoft uviedol na trh Windows.
      - Na dne Atlantiku našli Titanic.

SKD 18/19

v. havel

ŽOBRÁČKA OPERA

komédia o morálke s dvojitým dnom

p. kyrmezer

KOMEDIA ČESKÁ

O BOHATCI A LAZAROVI

biblický revival

j. havelka, r. mankovecký a kol.

ZEM PAMĚTÁ

hudobná biografía Karola Duchoňa

i. horváthová

OSTROVY

divadelný portrét Charlotty G. Masarykovej

SLOVENSKÉ
KOMORNÉ
DIVADLO

bulletin k inscenácii **Zem pamätá**

zostavil Róbert Mankovecký

foto Branislav Konečný

layout propagačných materiálov Dalibor Palenčík

tlač P+M Turany

cena 1€

Slovenské komorné divadlo

Divadelná 1, 036 80 Martin

Tel.: 043/ 422 40 98

www.divadlomartin.sk

riaditeľ František Výrostko

umelecký šéf Lukáš Brutovský

šéf výpravy Jozef Ciller

Zriaďovateľom Slovenského komorného divadla

je Žilinský samosprávny kraj.

ŽILINSKÝ
samosprávny kraj

generálny partner

partner inscenácie

SLOVENSKÁ
sporiteľňa

Stredoslovenská
distribučná

RODINNÉ VINÁRSTVA,
KTORÉ V REŤAZCOCH NEKÚPITE

Vino? Jedine od Sommeliera.

MARTIN - LADOVEŇ 10:00 - 22:00 h.
www.sml.sk

Hakom®

 GALÉRIA
MARTIN

www.galeriamartin.sk

Vitajte v rodine Mercedes-Benz

Už od 19 999,- €*

Premýšľali ste niekedy nad tým, či by nemohli byť ozajstné sexice medzi autami aj praktické? Aby ste nemuseli vyražať na lov sami? Toto je naša odpoveď: **Nová Trieda CLA Shooting Brake**. Neuveriteľne použiteľný estetický zážitok. Zvonka aj vnútri.

Navyššie je v cene vozidla zahrnuté:

- havarijné a povinné zmluvné poistenie na 3 roky od spoločnosti Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s.,
- servis na 6 rokov alebo do 160 000 km.

Vyskúšajte si harmonickú praktickosť ešte dnes.

MOTOR-CAR Martin s.r.o.
www.mercedesmartin.sk

Mercedes-Benz
The best or nothing.

AUGUSTO

CAFE BISTRO

**KVALITNÁ KÁVA
PALACINKY
SNACK
VÍNO**

29. Augusta 17, Martin

* Cena 19 999 € sa vzťahuje na Mercedes-Benz A 180 sedan. Nová Trieda CLA Shooting Brake od 26 699 €. Ceny sú uvedené vrátane DPH. Trieda CLA Shooting Brake: kombinovaná spotreba paliva 7,1 - 4,0 l/100 km; emisie CO₂ 165 - 105 g/km. Ilustračné foto.

AMFIKO
LETNÉ KINO MARTIN

29.5.2019
ALEXANDROVCI

29.6.2019
HABERA & TEAM

2.8.2019
KANDRÁČOVCI

29.8.2019
NABUCCO
OPERA V AMFIKU

*AMFIKO už 18 rokov prevádzkuje pre vás
reklamná agentúra VL MEDIA.*

FOŠŇÁ CENTRUM

REZIVO · OSB DOSKY · TATRANSKÝ PROFIL

DCP timber · MARTIN · KOŠÚTY 2 · (pri Probugase)

043-43 00 421 www.dcp.sk

divadlo podporili

divadlo podporili

~ Všetko pre vašu angličtinu

hlavný mediálny partner

mediálni partneri

TURIEC ONLINE

